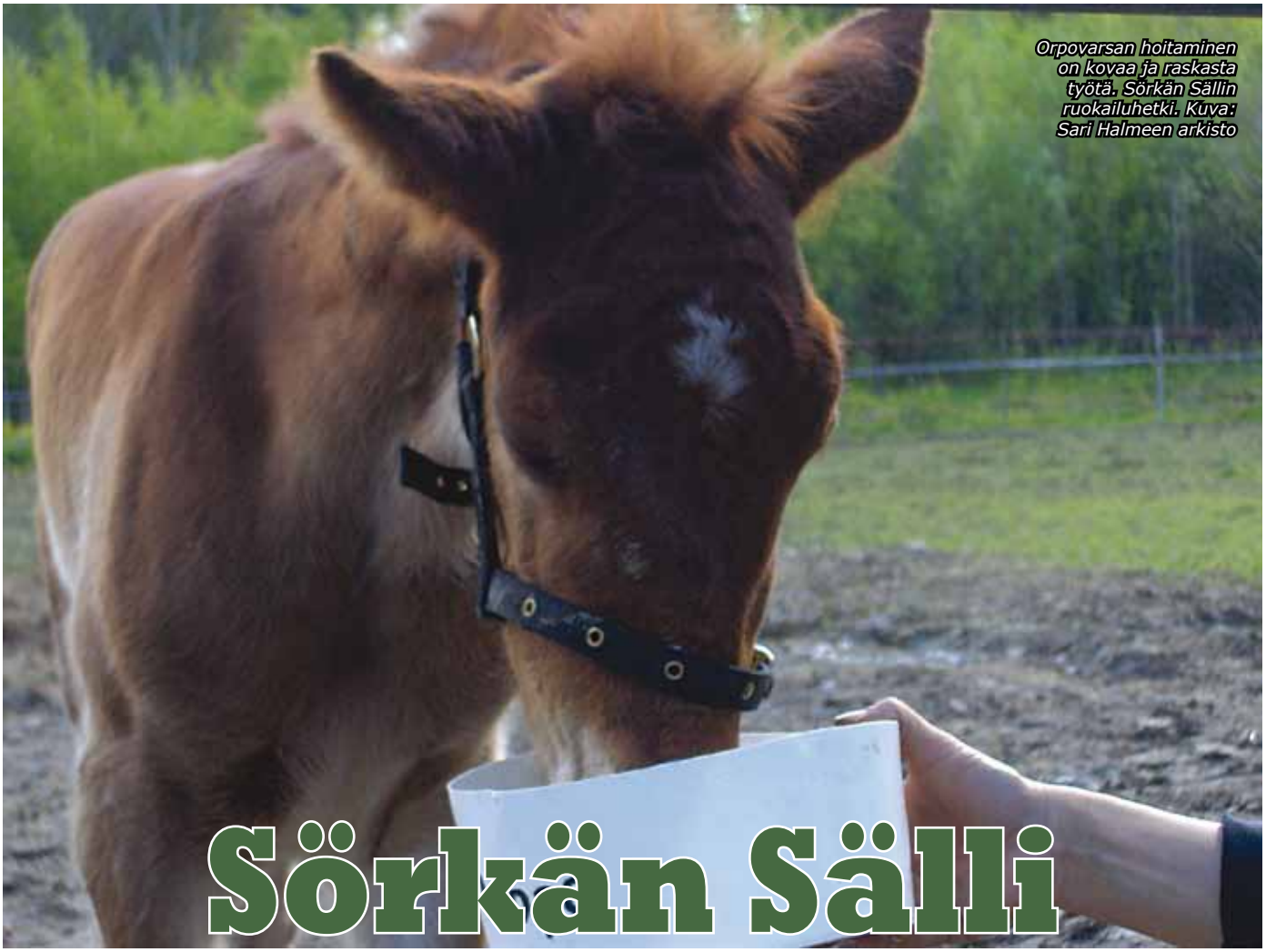

Orpovarsan hoitaminen on kovaa ja raskasta työtä. Sörkän Sällin ruokailuhetki. Kuva: Sari Halmeen arkisto

Sörkän Sälli - orpovarsasta derbyvoittajaksi

Tunnettu liha-alan yrittäjä Veijo Votkin halusi aikoinaan varsan omistamastaan suomenhevosori Turesta. Hän otti yhteyttä Jorma Leppäseen, Tupla-Suhinan omistajaan, ja näin sai Sörkän Sälli alkunsa. Kaikki ei kuitenkaan mennyt ihan käsikirjoituksen mukaan.

Sörkän Sällin emä Tupla-Suhina ei hyväksynyt pientä orivarsaa. Leppäsellä oli tallissaan tamma, joka oli menettänyt oman varsansa synnytyksessä, ja kaikkien onneksi uusi tamma hyväksyi pienen oripojan. Muutaman päivän kuluttua uusi keinoemo kuitenkin kuoli vatsakalvontulehdukseen, ja Sörkän Sälli jäi uudelleen orvoksi. Tämän jälkeen pieni varsa matkusti Tupla-Suhinan valmentajan Pekka Saaren varsallisen tamman luokse, mutta tamma ei hyväksynyt toista varsaa itselleen. Saari oli kuitenkin kuullut puskaradion kautta Sari Halmeesta, jolla oli valmiuksia hoitaa orpovarsoja. Näin kaksi kertaa orvoksi jäänyt varsa Sörkän Sälli matkusti Jyväskylän maalaiskuntaan Sari Halmeen hoiviin keväällä 2006. Siitä alkoi rankka urakka orpovarsaa hoitaessa.

– Sörkän Sälliä kutsuttiin silloin tuttavallisemmin Potkuksi, koska sen nimi oli siihen aikaan Suhinan Potku, Halme kertoo.

– Veijo Votkin halusi myöhemmin muuttaa sen nimen Sörkän Sälliksi.

Sari Halme oli hoitanut jo aiemmin muutamaa orpovarsaa ja talliin oli hankittu muun muassa lypsyvälineet tamman lypsämistä varten sekä ominaispainomittari ternimaidon vasta-aineiden mittausta varten. Pakkasesta löytyi ternimaitoa ja tavallista tamman maitoa. Myös tammanmaidon vastikejauhetta oli varastossa.

– Pieni varsa oli ummessa, kun se tuli meille. Sen suolta jouduttiin tyhjentämään useaan otteeseen ennen kuin suoli alkoi toimia, Halme muistelee.

– Sen jalat olivat huonossa asennossa ja niitä jouduttiin vuolemaan ja laittamaan korokepaloja, jotta jalka-asentoja saatiin muutettua paremmaksi.

Orpovarsan hoito ja ruokinta rankkaa

Orpovarsaa ruokitaan sen ensimmäisen elinviikon aikana tunnin välein. Kun varsa on viikon ikäinen, ruokitaan sitä kahden tunnin välein. Kuukauden vanhaa varsaa ruokitaan noin kolmen tunnin välein.

– Yksi neljäsosa päivän maitoannoksesta oli tammanmaitoa ja kolme neljäsosaa tammanmaidonvastiketta, Halme kertoo.

– Kun varsa oli kahden viikon ikäinen, aloitimme Start and Go -varsaruokinnan. Kuukauden vanhana varsa sai heinäpellettiä ja toipilasruokaa.

Sörkän Sälli sai temmeltää tarhassa tai vapaana pihalla aamusta iltaan. Se opetettiin myös heti juomaan ämpäristä, jottei se kiintyisi liikaa ihmisiin.

– Vaikka alussa minä nukuinkin sen kanssa karsinassa, Halme naurahtaa.

Yhteistyötä tehtiin myös Laukaan klinikan kanssa. Vaikka pääsääntöisesti Halme hoiti itse varsaa 24 tuntia vuorokaudessa, oli hänellä apuna myös puoliso, ystävät, ammattilaiset, omat lapset, tallin muut hevoset ja rehutukkurit.

– Tälle listalle kuuluu suuri joukko ihmisiä ja kiitos varsan hoidosta kuuluu myös heille, Halme muistelee kiitollisena.

Tarhakaverina Sörkän Sällillä oli ensiksi shetlanninponi-tamma "Mopo" eli Ser Data. Varsan kasvaessa sai se kaverikseen vanhan lämminveriruunan Black and Wildin, joka opetti sille hevosten käyttäytymistapoja. Neljän kuukauden ikäisenä Sörkän Sälli lähti takaisin kasvattajalleen Jorma Leppäselle.

– Sörkän Sälli oli pikkuvarsana reipas, omatoiminen, utelias ja leikkisä, Halme muistelee iloisena.

– Se pelasi ihmisten jumppapallolla ja juoksi kilpaa kaverini kanssa. Muistan huutaneeni kaverilleni, että, juokse kovempaa, se on tuleva ravikuningas!

Kasvattaja lähetti varsan vuoden vanhana Viroon opetettavaksi Veijo Votkinin ohjeiden mukaisesti. Samalla sen nimi vaihtui Sörkän Sälliksi ja omistajaksi kirjattiin Chef Wotkin`s Stable. Votkinin jokaisella perheenjäsenellä on oma nimikkohevonen ja Sörkän Sälli on Veijo Votkinin vaimon Irja Votkinin nimikkohevonen. Tällä hetkellä ori on valmennuksessa Tero E Mäenpäällä Käärmelahdessa, jonne se vietiin kaksivuotiaana.

– Tero E Mäenpää on mahdollistanut Sörkän Sällin hienot kilpailusaavutukset, Halme kehaisee.

Sörkän Sällillä on yhteensä 13 starttia, joista 12 totossa: yhdeksän voittoa, kaksi kakkosta ja kolmonen. Listalta löytyy Tapiola Pikkukunkun 2. sija, Keskisuomalaisen Derbyn voitto viime kesältä ja Åbofemmanin voitto. Voittoprosentti Sörkän Sällillä on huikea 97. Rahaa sille on kertynyt yli 50.000 euroa.

Ravikuninkuustitteliä odotellessa Sari Halme muistuttaa niitä, jotka ovat varsomisten kanssa tekemisissä, pakastamaan tamman maitoa, jos se vain on mahdollista.

– Jokainen elämä on pelastamisen arvoinen, niin varsaton emä kuin emätön varsa. Onneksi meillä on toimiva keinoemopalvelu, jota kannattaa käyttää. Jos kuitenkin käy niin onnettomasti, ettei keinoemoa löydy tammojen joukosta, ihminen voi toimia keinoemona. Se on kuitenkin kovaa ja raskasta työtä, ja vaatii perehtymistä, Halme muistuttaa lopuksi.

Teksti: Teija Mäkinen

Keskisuomalainen Derbyn seppeleen voitti Sörkän Sälli. Hippos/Antti Savolainen.

Derby-voittaja Sörkän Sälli ja valmentaja-ohjastaja Tero E Mäenpää. Hippos/ Antti Savolainen.

"Alakuvissa Potku" pussailee...

...ja pelaa palloa. Kuvat: Sari Halmeen arkisto

